

horizonte ^{UNIA}

Gazeta dla Polskich członkiń i członków Unii
Maj 2020

Redakcja T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

---

Zapraszamy do lektury kolejnego numeru największej gazety migrantów i migrantek w Szwajcarii, wydawanej przez szwajcarski związek zawodowy Unia, zawierającej ważne informacje dotyczące spraw z zakresu prawa pracy. Więcej informacji o Unii znajduje się na ostatniej stronie.

W tym numerze:

- **Kryzys wywołany pandemią. Unia domaga się wsparcia dla najsłabszych.**

Solidarni w kryzysie

Kryzys wywołany pandemią zdominował nasze codzienne życie. Wyzwania są olbrzymie. Najbardziej dotyczą one jednak najsłabszych. Między innymi migrantki i migrantów o uregulowanym lub nieuregulowanym statusie pobytowym.

W połowie marca pani prezydent Simonetta Sommaruga powiedziała «Nie zostawimy was samych. Zadbamy o was». Zabrzmiało to kojąco i uspakajająco. Wprowadzono pierwsze środki pomocowe. Jednak pomoc nie objęła wszystkich, mocno dotkniętych kryzysem pracowników. Wielu cudzoziemców z byłe jakimi umowami lub bez pracy nie załapało się na program pomocowy. Boją się o swoją egzystencję i prawo pobytu.

Cudzoziemki i cudzoziemcy w zasadniczy sposób przyczyniają się do stabilizacji gospodarczej w Szwajcarii i walczą solidarnie na pierwszej linii frontu przeciwko pandemii. Bez pracy migrantek i migrantów kluczowe branże jak m.in. opieka, logistyka, handel detaliczny czy też sprzątanie nie mogłyby funkcjonować. Osoby te wystawione są na ryzyko infekcji. W aktualnej sytuacji pogorszenie ich statusu prawnego byłoby niegodne i niemądre. Zarówno w krótkiej, średniej jak i długiej perspektywie. Potrzebujemy teraz solidarności. Nikt nie może być pozostawiony na pastwę losu.

Unia domaga się od rządu podjęcia konkretnych kroków i stworzenia dla tej szczególnie narażonej grupy funduszu pomostowego. Korzystanie z pomocy socjalnej nie może skutkować utratą praw i perspektyw.

Hilmi Gashi

Informacje w skrócie

1 Maja 2020: «Czas na solidarność!»

W tym roku 1 Maja różnił się znacząco od wcześniejszych obchodów święta pracy, do jakich jesteśmy przyzwyczajeni. Demonstracje były zakazane. Tymczasem potrzeba zaangażowania się na rzecz socjalnego postępu, sprawiedliwości oraz silnych praw dla słabszych grup społecznych, jest dzisiaj ważna jak nigdy wcześniej.

Tegoroczny 1 maja, ze względu na okoliczności, odbył się głównie w sieci. Były debaty online z udziałem zaangażowanych osób, były też internetowe „demonstracje”. Podkreślano przy tym szczególną potrzebę solidarności. Tam gdzie firmy zwalniają pracowników pomimo miliardowych dotacji od państwa lub akcjonariusze wypłacają sobie gigantyczne diwidendy a pracownicy przesuwani są do pracy skróconej – potrzebujemy mocnego głosu na rzecz solidarności. Więcej informacji na ten temat na stronie: www.mai2020.ch.

Informacje o Korona-Wirusie: pliki do pobrania w różnych językach

Reguły dotyczące higieny i innych środków ochrony przed zarażeniem są dostępne jako pliki video lub ulotki w różnych językach – w tym również po polsku:

<https://www.bag.admin.ch/bag/de/home/krankheiten/ausbrueche-epidemien-pandemien/aktuelle-ausbrueche-epidemien/novel-cov/downloads-in-verschiedenen-sprachen.html>

Inwestycja w młodzież na rzecz lepszej przyszłości

Wymóg by praktykantki i praktykanci nabywali kompetencje zawodowe w warunkach gdy oczekiwania różnią się w poszczególnych zakładach pracy i poszczególnych branżach, wymaga specyficznych rozwiązań. Coraz głośniejsze były oddolne nawoływania do wprowadzenia zmian z uwzględnieniem równości szans.

Rząd uchwalił 16 kwietnia 2020 jednolite reguły dotyczące egzaminu zawodowego i zdecydował o włączeniu praktykujących do odszkodowania od pracy skróconej (niem.: KAE, fr.: RHT, wł.: ILR). Wiele pytań pozostaje jednak otwartych: jak zapewnić praktykującym wsparcie szkolne? Jak wynagradzać nadgodziny? Jak przezwyciężyć nierówności w dostępie do technologii cyfrowej w przypadku nauki na odległość?

Kryzys pandemii najbardziej dotyka migrantki i migrantów

Potrzebny jest fundusz pomostowy

Kryzys związany z wirusem korony bezprzecznie dotknął boleśnie wiele osób. Migrantki i migranci często cierpią jednak znacznie bardziej ze względu na swój status pobytowy. Unia wzywa do utworzenia dla wszystkich dotkniętych kryzysem funduszu pomostowego.

Nowi pracownicy sezonowi («neuen Saisoniers»), jak nazywani są posiadacze pozwolenia L stoją dzisiaj wobec ogromnego wyzwania. Poprzez zamknięcie zakładów gastronomicznych i sklepów, wiele z nich straciło pracę. Jeżeli nie odłożyli wystarczająco na ubezpieczenie od bezrobocia albo nie mogą wykazać odpowiednich okresów składkowych w innym państwie UE/EFTA za pośrednictwem formularza PD U1 to pozostają bez dochodów. Uzyskanie takiego formularza jest obecnie – ze względu na pandemię – znacznie trudniejsze.

Gminy często nie wspierają takich osób lub, co gorsza, redukują ich prawa pobytowe. Po 6 miesiącach bez pracy migrantki i migranci tracą pozwolenie L. Dotyczy to między innymi 20 000 osób, mieszkających od ponad pięciu lat wraz z rodzinami w kantonach górskich. Nowe

Horizonte 3/2020

rozporządzenie dotyczące pracy skróconej obejmuje wprawdzie również te osoby ale jedynie wtedy gdy mają ważną umowę.

Gorsza kategoria obywateli UE

Kryzys najdotkliwiej dotyka te osoby z EU/EFTA, których praca była jedynie zameldowana (jest to możliwe przez pierwsze trzy miesiące) lub oczekują na pozwolenie na pobyt. Nie mają oni prawa do ubezpieczenia od bezrobocia ani do zasiłków socjalnych. Wiele z nich straciło pracę lub nie ma prawa do odszkodowania z tytułu pracy skróconej. Osoby te zostały praktycznie bez żadnych dochodów w Szwajcarii. Powrót do kraju jest chwilowo w zasadzie niemożliwy z powodu zamkniętych granic. Poza tym, aby wrócić potrzebne są również środki finansowe, które ze wspomnianych wyżej powodów są aktualnie niedostępne.

Osoby zatrudnione bez dokumentów

Osoby przebywające w Szwajcarii bez dokumentów (tzw. sans-papiers) nie mają oczywiście pozwolenia na pobyt. Jako pierwsi tracą zatrudnienie i nie mają prawa do żadnych środków pomocowych ze strony państwa.

Uniknąć kryzysu socjalnego

Aby uniknąć jeszcze większych ludzkich dramatów potrzebne są pragmatyczne rozwiązania. Kto nie może korzystać z pracy skróconej, ubezpieczenia od bezrobocia albo świadczeń z tytułu utraconego wynagrodzenia, pozostaje bez środków do życia. Dlatego Unia domaga się od rządu powołania Funduszu Pomostowego Covid, aby wspomóc ludzi, którzy ciężko pracując w złych warunkach przyczyniają się do wzmocnienia gospodarki szwajcarskiej.

Hilmi Gashi

Unia Corona-Hotline

Natychmiastowe porady dla pracobiorców

Po tym jak rząd szwajcarski ogłosił stan nadzwyczajny i wiele zakładów pracy zostało zamkniętych, dla sporej grupy zatrudnionych rozpoczął się czas niepewności. W rekordowym tempie uruchomiono w Unii specjalną linię telefoniczną by udzielać szybkich porad osobom, które popadły w tarapaty

Pytania, które do nas kierowano pokazały, że osoby zatrudnione w gospodarstwach domowych, w opiece, oraz tych pracujących na wezwanie, kryzys wywołany pandemią dotknął szczególnie mocno. Dotyczy to w dużej mierze migrantek i migrantów. Już przed wybuchem kryzysu osoby te znajdowały się w trudnej sytuacji. W wyniku zamknięcia gospodarki ich położenie stało się prawie beznadziejne.

Historie niepewności

Horizonte 3/2020

Portugalka z Lozanny, która od grudnia pracowała na wezwanie jako sprzątaczką, od lutego przestała dostawać zlecenia i utraciła wszystkie dochody. Nie ma prawa do odszkodowania z tytułu pracy skróconej i ponieważ czeka na pozwolenie na pobyt – nie ma prawa do zasiłku.

Pomoc domowa z Hiszpanii, pracująca w Zurychu, również ma problemy: ma wprawdzie prawo do zaległych wypłat ale nie wie jak ma dochodzić swoich roszczeń od licznych klientów. Nie ma również prawa do zasiłku ponieważ nie przepracowała jeszcze wymaganego okresu.

Postulaty

Te, oraz wiele innych podobnych historii docierają codziennie do Unii. Domagamy się dlatego od rządu podjęcia kroków, które zapobiegą ludzkim i rodzinnym tragediom. Opieka musi objąć osoby szczególnie narażone na problemy związane z kryzysem pandemii: sans-papiers, pomoce domowe, migrantki i migranci z pozwoleniem L. Ponadto, konieczna jest ochrona starszych pracowników przed zwolnieniami.

Marília Mendes

Zmiany w przyznawaniu dniówek oraz w przepisach kontrolnych związane z wirusem Corona

Nagle 120 dniówek więcej na rozliczeniu marcowym

Aby zapobiec wykluczaniu bezrobotnych z dostępu do świadczeń w trakcie pandemii Korony wirusa, rząd Szwajcarski postanowił, że wszystkie uprawnione osoby otrzymają maksymalnie 120 dodatkowych dniówek a ramy czasowe pobierania świadczeń zostaną przedłużone o maksymalnie 2 lata, jeżeli w danym okresie nie będzie można uzyskać pełnego świadczenia.

W związku z trudną sytuacją gospodarczą znacznie maleją szanse na znalezienie nowej pracy. Aby zapobiec redukcji dniówek ze względu na brak możliwości poszukiwania pracy w czasie pandemii, rząd szwajcarski postanowił przyznać wszystkim bezrobotnym maksymalnie 120 dodatkowych dniówek oraz przedłużyć okres wypłaty o maksymalnie dwa lata – o ile

Horizonte 3/2020

niemożliwe będzie uzyskanie wszystkich dniówek w regularnym okresie. Oznacza to, że osoba, która do 1 marca 2020 r. nie wykorzystała swoich dniówek, otrzyma w okresie obowiązywania rozporządzenia COVID-19 Arbeitslosenversicherung maksymalnie 120 dodatkowych dniówek. Regularne dniówki nie będą w tym czasie wypłacane. Prawo do pobierania dodatkowych dniówek gaśnie w momencie uchylecia wspomnianego rozporządzenia

Czy w marcowym rozliczeniu jest błąd?

Z powodu wspomnianych wyżej nowelizacji wiele osób ze zdziwieniem odkryło, że na rozliczeniu marcowym ich wymiar dniówek wzrósł. W związku z tym, do Unii wpłynęło wiele próśb o wyjaśnienie. Również pani C. zwróciła się do Unii w Regionie Berno z prośbą o wyjaśnienie, gdyż na marcowym rozliczeniu zobaczyła, że ilość przysługujących dniówek wzrosła jej z 66.4 na dzień 28.2.20 do 164.4 na dzień 2.04.20. Myślała, że to błąd. Tymczasem rozliczenie było prawidłowe, ale trzeba pamiętać, że maksymalna liczba dodatkowych dniówek wynosi 120.

Jak oblicza się dodatkowe dniówki?

Ramy czasowe obejmują okres od 01.03.2020 do końca obowiązywania rozporządzenia COVID-19 Arbeitslosenversicherung. W przypadku pani C. wymiar przysługujących dniówek wyglądałby następująco przy założeniu, że rozporządzenie zostałoby odwołane z dniem 31.05.2020 (92 dni kalendarzowe od 01.03.2020):

Pani C. jest otrzymuje dniówki od 01.05.2019 i na dzień 28.02.20 ma jeszcze do wykorzystania 66.4 dniówek. W okresie od 01.03.2020 do 31.05.2020 otrzymała dodatkowe dniówki. Czyli po zakończeniu obowiązywania rozporządzenia, od dnia 01.06.2020 nadal będzie miała do wykorzystania 66.4 dniówek.

Czyli pani. C, z maksymalnie 120 dodatkowych dniówek, wykorzystałaby jedynie 66 (92 dni kalendarzowe minus soboty i niedziele).

Co z poszukiwaniem pracy i wysyłaniem aplikacji?

Obowiązek szukania pracy obowiązuje również w czasie pandemii. Jednakże RAV jest zobowiązany do uwzględnienia istniejących trudności określając strategię poszukiwania pracy dla poszczególnych osób. Do czasu obowiązywania rozporządzenia zniesiony zostaje obowiązek przedstawiania wykazu ubiegania się o pracę. Wykaz ten będzie trzeba okazać dopiero miesiąc po odwołaniu rozporządzenia.

Jak wstąpić do Unii?

- Można to zrobić przez Internet odwiedzając poniższą stronę:
www.unia.ch/de/jetzt-mitglied-werden
- lub kontaktując się bezpośrednio z Markiem Wieruszewskim (telefon poniżej).

Horizonte 3/2020

Koszt członkostwa wynosi od 12.70 do 50.80 CHF w zależności od wysokości wynagrodzenia.

Więcej informacji po polsku znajduje się na polskiej stronie internetowej Unii:
www.unia.ch/de/arbeitswelt/von-a-z/migrantinnen/polnische-infos

Kontakt do przedstawiciela odpowiedzialnego za polskich pracowników w Unii

Marek Wieruszewski
komórka: 0041 79 304 80 58
email: marek.wieruszewski@unia.ch

Impressum

Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber Verlagsgesellschaft work AG, Zürich, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission H. Gashi, A. García, D. Filipovic, E. Sariaslan, M. Martín, M. Mendes, O. Osmani, M. Wieruszewski | Sprachverantwortlich Marek Wieruszewski | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, www.unia.ch

Tłumaczenie polskie: Marek Wieruszewski